

Logius
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Eindrapport Referentietraject Woo- zoekfunctionaliteit

Versie 1.0

Datum 21 februari 2024
Status Definitief

<i>Managementsamenvatting</i>	3
<i>1 Inleiding en context Woo-zoekfunctionaliteit</i>	4
1.1 Bredere context	4
1.2 Scope	5
<i>2 Opzet en uitvoering onderzoek KOOP</i>	6
2.1 Aanpak	6
2.2 Planning en fasering	8
2.3 Ondersteuning KOOP bij implementatie	8
2.4 Gegevensverzameling en analyse voor eindrapport	9
2.5 Vraagstelling van eindrapport	10
<i>3 Samenvatting beantwoording referentieorganisaties</i>	10
3.1 Beantwoording vraagstelling 1: technische geschiktheid van zoekfunctionaliteit	10
3.1.1 Implementeren XML-sitemaps-standaard	10
3.1.2 Cross-Domain verwijzingen	11
3.1.3 Performance, inrichting en betrouwbaarheid acceptatieomgeving	11
3.1.4 Metadata	12
3.1.5 Onvoldoende systeemfeedback	12
3.2 Beantwoording vraagstelling 2: Welke aanpassingen adviseert KOOP van de handleiding en welke mate van ondersteuning was er nodig?	13
3.2.1 Aanscherping en verduidelijking van de handleiding	13
3.2.2 Geleverde feedback en ondersteuning vanuit KOOP	13
3.3 Beantwoording vraagstelling 3: Wat zijn algemene leerpunten t.a.v. de inrichting van de geleverde voorzieningen en producten?	13
3.3.1 Leerpunten en feedback ten aanzien van ondersteuning	13
3.3.2 Vindbaarheid en doorontwikkeling zoekportaal	14
3.3.3 Metadata leerpunten	14
3.3.4 De mogelijkheid tot publiceren van overige publicaties	15
3.3.5 Keuze voor oplossingsrichting	16
3.3.6 Leerpunten ten aanzien van vertreksituatie	16
<i>4 Beantwoording van de onderzoeksvragen</i>	19
4.1 Beantwoording vraagstelling 1: In hoeverre is de zoekfunctie technisch geschikt?	19
4.2 Beantwoording vraagstelling 2: Welke aanpassingen adviseert KOOP van de handleiding en welke mate van ondersteuning was er nodig?	19
4.3 Beantwoording vraagstelling 3: Wat zijn algemene leerpunten t.a.v. de inrichting van de geleverde voorzieningen en producten?	19
<i>Bijlage A: Vraagstelling aan deelnemers</i>	20
<i>Bijlage B1: Beantwoording vragenlijst Open VWS</i>	20
<i>Bijlage B2: Beantwoording vragenlijst Politie / Politieacademie</i>	20
<i>Bijlage B3: Beantwoording vragenlijst Rijkswaterstaat</i>	20
<i>Bijlage B4: Beantwoording vragenlijst Provincie Overijssel</i>	20
<i>Bijlage B5: Beantwoording vragenlijst Provincie Zeeland</i>	20
<i>Bijlage B6: Beantwoording vragenlijst Gemeente Almere</i>	20
<i>Bijlage B7: Beantwoording vragenlijst Gemeente Wassenaar</i>	20
<i>Bijlage B8: Beantwoording vragenlijst Open Webconcept</i>	20
<i>Bijlage C: Bevindingenlogboek referentietraject Woo-harvester KOOP</i>	21
<i>Bijlage D: overzicht foutafhandeling</i>	21

Managementsamenvatting

In het kader van de digitale infrastructuur voor de Wet open overheid (Woo) is in het eerste halfjaar van 2023 de eerste fase gerealiseerd; de Woo-(verwijs)index. Dit rapport belicht het referentietraject van de implementatie van de zoekfunctie op documentniveau. Deze zoekfunctie wordt gevoed door een harvester die documenten van bestuursorganen verzamelt middels sitemaps. De zoekfunctie moet de documenten van bestuursorganen vindbaar maken voor eenieder.

Het referentietraject, uitgevoerd tussen augustus 2023 en februari 2024, is doorlopen door acht deelnemende referentieorganisaties (Ministerie van VWS, Rijkswaterstaat, Politie/Politieacademie, provincie Zeeland, provincie Overijssel, gemeente Wassenaar, gemeente Almere, gemeente Albrandswaard/Open Webconcept). Zij konden voorafgaand of gedurende het traject met hun publicatieplatform voldoen aan de publicatievoorwaarden. Drie implementatiescenario's, variërend van minimaal tot maximaal (in mate van aanlevering metadata), zijn gehanteerd om verschillende benaderingen te testen.

De opdrachtgever BZK beoogde met dit referentietraject inzicht te krijgen in de benodigde inspanningen aan de publicerende kant (bestuursorganen en hun leveranciers). Daarnaast was er vanuit de opdrachtgever behoefte aan inzicht in de kwalitatieve baten van de verschillende implementatie scenario's, de werking van de zoekvoorziening en benodigde metadata. Tenslotte had KOOP behoefte aan feedback op de voorziening en bijbehorende documentatie.

De aanpak omvatte actieve betrokkenheid van referentieorganisaties, regelmatige terugkomsessies, en een gestructureerde communicatie en kennisdeling.

Belangrijkste bevinding

De belangrijkste bevindingen waren dat na de implementatie van XML-sitemaps alle acht referentieorganisaties succesvol de documenten aan de Woo-harvester hebben aangeboden. Alle organisaties hebben naar eigen schatting 200 uur of minder besteed aan de implementatie van de oplossing.

Techniek en aanpassingen handleiding

Gedurende het traject bleek een belangrijke wens om cross-domain verwijzingen en het publiceren van dossiers te ondersteunen. Daarnaast is duidelijk geworden dat aanscherping van de handleiding nodig is, aangezien enkele deelnemers fouten maakten door misinterpretatie. Ook de correcte werking en kwaliteit van de techniek is met behulp van de feedback en praktijklessen door KOOP verbeterd. Dit leidt ook tot een aantal aanpassingen van de handleiding.

Diverse leerpunten

- Zes deelnemers uitten zorgen over de op dit moment aangeboden kwaliteit van de vindbaarheid in het zoekportaal. Er werden hiervoor diverse suggesties gedaan.
- Verder werden er nog leerpunten genoemd op de volgende terreinen: metadata, mogelijk maken van publiceren van "overige publicaties", de keuze voor de sitemap-oplossingsrichting en inzicht in de gevolgen van de diverse vertreksituaties van de deelnemers.

Gevolgen per scenario

Er was geen eenduidig antwoord te geven op de vraag wat de inspanning per scenario was, omdat de inspanning in bestede uren per organisatie sterk varieerde. KOOP heeft deze wel per deelnemer weer kunnen geven. Daarnaast bleek uit de input van de deelnemers geen duidelijke relatie tussen kwalitatieve baten en het scenario. Om hierin inzicht te verschaffen heeft KOOP op basis van ervaring een overzicht opgesteld van de effecten op de vindbaarheid per scenario.

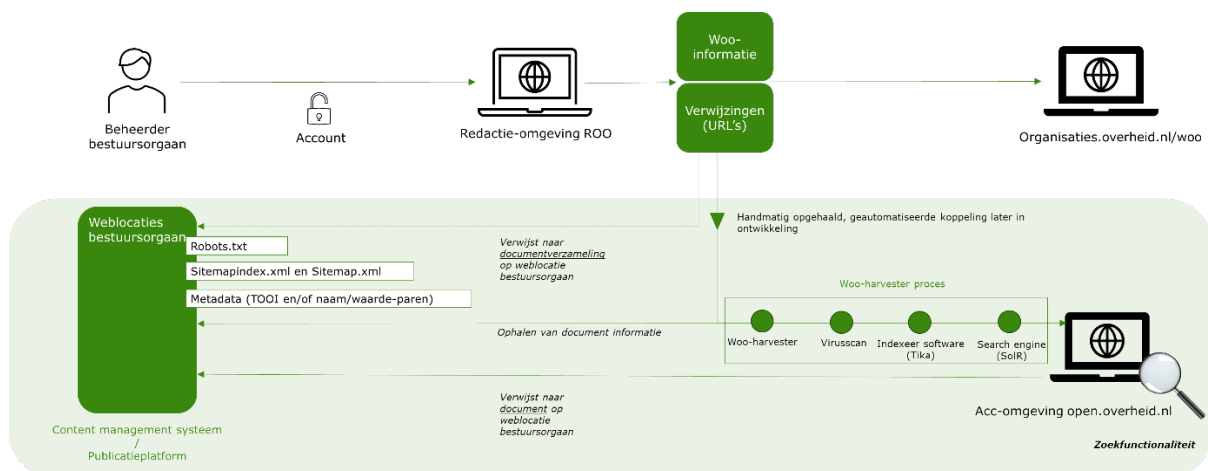
1 Inleiding en context Woo-zoekfunctionaliteit

Vanuit opdrachtgever BZK, Programma PLOOI, is KOOP (onderdeel van Logius) gevraagd een referentietraject op te zetten met als doel in een gecontroleerde omgeving de eerste technische versie van de Woo-harvester en de zoekfunctionaliteit te testen met een kleine groep van referenten vanuit de werkelijke praktijksituatie.

De Woo-index bestaat vanuit het perspectief van bestuursorganen uit twee delen:

- Een verwijfsindex waarin een bestuursorgaan op basis van informaticategorie en/of bestuursorgaan gepubliceerde informatie openbaar kan maken, via verwijfsingen naar de betreffende documentverzamelingen die op een eigen weblocatie staan opgeslagen. In deze verwijfsindex moeten alle in de wet genoemde categorieën per bestuursorgaan beschikbaar zijn. Deze verwijfsindex is te vinden via <https://organisaties.overheid.nl/woo>.
- Een zoekportaal voor de documenten die door de Woo-harvester zijn gevonden op basis van verwijfsingen uit de verwijfsindex.

De Woo-harvester is de technische component om het zoekportaal te vullen met de door bestuursorganen gepubliceerde documenten zodat deze ook doorzocht kunnen worden middels de zoekfunctionaliteit. In onderstaand schematisch overzicht is binnen het lichtgroene kader het aandachtsgebied van het referentietraject aangeduid.

Figuur 1: Schematisch overzicht scope referentietraject (lichtgroene kader)

1.1 Bredere context

Voor de positionering van dit eindrapport is het essentieel om de bredere context van de opdracht kort toe te lichten.

Artikel 3.3b (zie [link](#)) van de Wet open overheid stelt dat 'de openbaarmaking van de in de artikelen 3.3 en 3.3a genoemde documenten geschiedt elektronisch op een algemeen toegankelijke wijze door middel van een door Onze Minister in stand gehouden digitale infrastructuur'. Deze infrastructuur is beschikbaar voor de openbaarmaking van andere documenten.

De Memorie van Toelichting op artikel 3.3b zegt dat het aanbieden aan een zoekfunctie op [overheid.nl](#) een verplicht onderdeel is van het actief openbaar maken van informatie.

Naar aanleiding van het [AcICT-rapport](#) over de ontwikkeling van PLOOI is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de opdracht gegeven aan KOOP voor het realiseren van deze digitale infrastructuur voor de Wet open overheid. Het advies is:

- Start met een minimale oplossing van een verwijfsindex op basis van een herzien ontwerp.
- Realiseer een zoekfunctie over de documenten binnen de documentverzamelingen van de bestuursorganen uit de verwijfsindex.

Het eerste deel van de opdracht aan KOOP is in het eerste halfjaar van 2023 de Woo- (verwijs)index binnen het Register van Overheidsorganisaties (ROO) gerealiseerd. In de redactieomgeving van het ROO kunnen Woo-redacteuren van de bestuursorganen Woo-gegevens invoeren en per informatiecategorie de URL's naar de gepubliceerde documentverzamelingen opnemen. Deze verwijzingen kunnen door bezoekers van de Woo-index gevolgd worden.

Het tweede deel van de opdracht omvat de realisatie van een zoekfunctie die via een harvester wordt gevoed met documenten van de bestuursorganen en vervolgens worden getoond via het zoekportaal. Op dit portaal kunnen gebruikers zoeken naar afzonderlijke documenten in de documentverzamelingen zoals opgenomen in de Woo-index. Het zoekportaal stuurt de gebruikers rechtstreeks naar de gevonden documenten.

Ten behoeve van de realisatie van de zoekfunctie zijn er (tot nu toe) vier fases onderkend:

- Technische ontwikkeling van Woo-harvester;
- Referentietraject: met een beperkte groep bestuursorganen de eerste praktijkervaring opdoen en waar nodig verbeteringen doorvoeren;
- Gecontroleerde livegang: met een grotere groep bestuursorganen de zoekfunctie in productie nemen en waar nodig verbeteringen doorvoeren;
- Landelijke livegang: beschikbaar stellen van de zoekfunctie voor alle bestuursorganen.

De technische ontwikkeling van de Woo-harvester is in het tweede halfjaar van 2023 gestart. Op 6 november is op de acceptatie-omgeving de Woo-harvester live gegaan. Het referentietraject met een beperkte groep bestuursorganen is nodig om de derde fase naar een gecontroleerde livegang met een grotere groep bestuursorganen mogelijk te maken.

1.2 Scope

De scope van dit referentietraject voor de Woo-harvester omvat de implementatie en optimalisatie van de Woo-harvester. Het traject richt zich specifiek op de deelnemende bestuursorganen die de sitemaps-standaard conform de specificaties voor actief openbaar maken van documenten via de Woo-zoekfunctionaliteit implementeren. Het rapport heeft als doel inzicht te bieden in de technische implementatie, samenwerkingsdynamiek en resultaten van het referentietraject voor de Woo-harvester. De periode van uitvoering van het referentietraject beslaat van augustus 2023 tot februari 2023, met bijzondere aandacht voor opgehaalde leerpunten en aanbevelingen ten aanzien van handleiding en ondersteuning vanuit KOOP.

Primaire doelstelling

De opdrachtgever BZK beoogt met dit referentietraject inzicht te krijgen in omvang en aard van de inspanningen aan de publicerende kant (bestuursorganen en hun leveranciers) en kwalitatieve baten (mate van doorzoekbaarheid en vindbaarheid van de actief openbaar gemaakte informatie) van de verschillende implementatie scenario's, de werking van de zoekvoorziening en benodigde metadata. Hiermee kan de opdrachtgever onderbouwde keuzes maken ten aanzien van de doorontwikkeling van de voorzieningen en de nodige stappen voor een gecontroleerde livegang van de voorzieningen.

Secundaire doelstelling

Het referentietraject geeft KOOP feedback over de gebruikersvriendelijkheid van de ontwikkelde voorzieningen en producten zoals de publicatievoorwaarden, handleiding en ondersteuning van de aan te sluiten bestuursorganen en hun leveranciers. Tenslotte stelt het referentietraject KOOP in staat om de voorziening te optimaliseren.

Buiten beschouwing

KOOP gaat in dit rapport niet in op hoe de gecontroleerde livegang met een grotere groep bestuursorganen het beste plaats kan vinden. Daarvoor zal KOOP in navolging van de resultaten van het referentietraject een separaat voorstel aan opdrachtgever BZK doen. Daarnaast merkt KOOP op dat er bij het selecteren van de referentieorganisaties is gezocht naar bestuursorganen die op korte termijn, gezien de tijdsduur van het traject, de sitemaps-standaard conform de specificaties voor actief openbaar maken van documenten via de Woo-zoekfunctionaliteit konden implementeren op een reeds voorhanden publicatieplatform/weblocatie. Op basis van dit referentietraject kunnen daardoor geen conclusies getrokken worden of deze oplossing voor alle bestuursorganen werkbaar is. Het geautomatiseerd ophalen van de verwijzingen die organisaties in de Woo-index hebben opgenomen is voor dit referentietraject handmatig uitgevoerd. Deze functionaliteit is nog in ontwikkeling.

Leeswijzer

In dit rapport geeft KOOP inzicht in de aanpak en organisatie van het referentietraject. Middels samenvatting van de beantwoording van de referentiedeelnemers worden de onderzoeksvragen uit §paragraaf 2.5 beantwoord. In de bijlagen zijn de antwoorden van de deelnemers ongewijzigd opgenomen. Tevens is in de bijlage een bevindingenlogboek inzichtelijk met bevindingen die gedurende de technische implementatie van de deelnemers werden waargenomen. Aanvullend is een overzicht bijgevoegd waarin inzicht wordt gegeven in de foutpaden die de Woo-harvester kent wat is opgesteld door KOOP. Alle bijlagen zijn opgenomen in een separaat document.

2 Opzet en uitvoering onderzoek KOOP

2.1 Aanpak

Het referentietraject dat vanuit opdrachtgever BZK, Programma PLOOI aan KOOP is gevraagd, heeft als doel om in een gecontroleerde omgeving de eerste versie van de Woo-zoekfunctionaliteit, met specifieke focus op de implementatie, te testen. Hier volgt een samenvatting van de belangrijkste stappen en gebeurtenissen in het traject:

Vanaf begin tweede halfjaar 2023 zijn de eerste bestuursorganen door KOOP benaderd. Er is specifiek gezocht naar bestuursorganen die op korte termijn de sitemaps-standaard conform de specificaties voor actief openbaar maken van documenten via de Woo-zoekfunctionaliteit konden implementeren op een voorhanden publicatieplatform/weblocatie. Gelet op de geplande datum livegang van de acceptatie-omgeving van de Woo-harvester op 6 november 2023 was een belangrijk criterium dat de betrokken bestuursorganen de technische implementatie binnen een relatief kort tijdsbestek konden doorlopen. Na eerste verkenning zijn tijdens een kick-offbijeenkomst op 8 augustus een viertal bestuursorganen voorzien van benodigde informatie, zoals documentatie/handleiding en informatie over de implementatie ondersteuning vanuit KOOP.

Via bredere uitvraag, zowel door informatiesessies over de Woo-index van de VNG als via Opdrachtgever BZK, hebben nog vijf bestuursorganen zich in het najaar van 2023 aangemeld om deel te nemen aan het referentietraject. Hierdoor groeide het totale aantal actieve deelnemers tot acht bestuursorganen.

Bij eerste verkenning werd duidelijk dat enkele bestuursorganen gerichte ondersteuning van leveranciers bij de technische implementatie nodig hadden. Om directe communicatie en voortgang te bevorderen hebben een aantal van deze leveranciers namens de deelnemende bestuursorganen actief deel genomen aan alle activiteiten binnen het referentietraject.

Type overheidsorganisatie	Bestuursorgaan	Leverancier
Ministerie	Open VWS	NoProtocol
Rijksoverheid	Politie, Politieacademie	Justitiële Ict Organisatie (JIO)
	Rijkswaterstaat	IProx
Provincie	Zeeland	Intern
	Overijssel	IDGIS
Gemeenten	Almere	Visma Circle
	Wassenaar	Centric
	Albrandswaard	Open Webconcept/Conduction

Tabel 1: Overzicht van deelnemende referentieorganisaties met leverancier

Scenario's voor gebruik van metadata

De specificaties voor actief openbaar maken van documenten via de Woo-zoekfunctionaliteit geven de deelnemers van het referentietraject ruimte om de technische implementatie aan te laten sluiten bij preferabele wijze van opname van metadata binnen de sitemaps-standaard. Om handen en voeten te geven aan het 'kunnen ervaren' en vergelijken van de inspanning/resultaten van alle bovenstaande implementatiemogelijkheden zijn drie scenario's onderscheiden:

1. Nul-scenario: Bestuursorgaan geeft url's op in de Woo index, voldoet aan de aansluitvoorwaarden, zonder enige aanbeveling ten aanzien van metadata op te volgen.
2. Minimaal scenario: Bestuursorgaan geeft url's op in Woo index, voldoet aan de aansluitvoorwaarden en neemt metadata op in de sitemaps middels naam-waarde paren zoals omschreven in de Woo-index handleiding.
3. Maximaal scenario: Bestuursorgaan geeft url's op in de Woo index, voldoet aan de aansluitwaarden met implementatie van alle aanbevelingen (TOOI) uit de Woo-index handleiding.

Aan alle deelnemende referentieorganisaties is uitgevraagd welk scenario past bij de eigen voorkeur. Bij aanmelding van de gemeenten Almere en Wassenaar heeft KOOP specifiek verzocht om te voldoen aan het bovenstaande nul- scenario. Hiermee zijn alle mogelijkheden vertegenwoordigd. Om volop ruimte te bieden aan de opname van metadata is het ook mogelijk om TOOI-metadata te combineren met naam-waarde paren.

Nul-scenario Geen metadata in de sitemaps	Gemeente Wassenaar Gemeente Almere Rijkswaterstaat
Minimaal scenario Naam-waarde paren in de sitemaps	Provincie Overijssel
Maximaal scenario TOOI metadata in de sitemaps	Open Webconcept Open VWS
Combinatie minimaal + maximaal TOOI metadata aangevuld met naam-waarde paren in de sitemaps	Politie/Politieacademie Provincie Zeeland

Tabel 2: Overzicht verdeling van deelnemende referentieorganisaties binnen de implementatiescenario's

2.2 Planning en fasering

Het referentietraject is ingedeeld in 4 fases:

- Tot 6 november -> Start en voorbereiding op live-gang;
- Vanaf 6 november -> Live-gang acceptatie-omgeving, aanlevering mogelijk;
- Vanaf eerste aanlevering -> Analyseren aanlevering, doorvoeren wijzigingen;
- Vanaf 17 januari -> Afronding traject, analyseren resultaten, schrijven rapport;

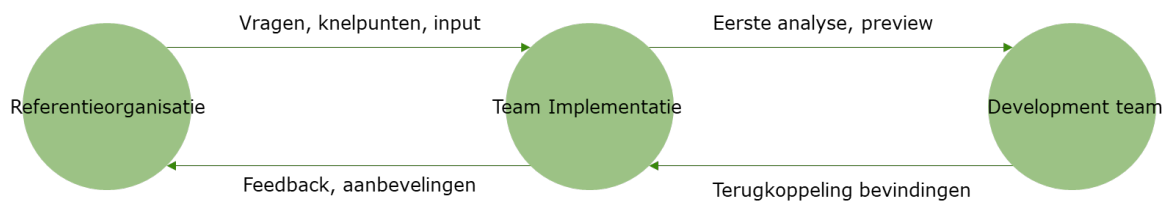

2.3 Ondersteuning KOOP bij implementatie

De ondersteuning van KOOP bij de implementatie van de Woo-harvester omvatte diverse activiteiten gericht op een vlotte technische uitvoering voor referentieorganisaties. Hier zijn de belangrijkste aspecten:

- Voor de implementatie is bewust gekozen voor een participatiestrategie, waarbij referentieorganisaties actief betrokken waren bij het implementatieproces. Deze benadering bevorderde gezamenlijk leren, het delen van ervaringen en de gezamenlijke aanpak van uitdagingen.
- De blauwdruk van de technische implementatie was vooraf gedocumenteerd in de handleiding, voorbeeldschema's, XSD's en TOOI. De implementatieondersteuning concentreerde zich op het bijstaan van referentieorganisaties bij het begrijpen en toepassen van deze documentatie.
- De focus lag op het creëren van betrokkenheid van referentieorganisaties. Dit betekende actieve deelname aan het proces, streven naar een gezamenlijk begrip van de documentatie en technische aspecten van de implementatie.

- Praktische werkzaamheden omvatten het organiseren van bijeenkomsten waar kennisdeling plaatsvond. Dit bood een platform voor referentieorganisaties om ervaringen, bevindingen en ontwikkelingen te delen.
- Het implementatieteam bood ondersteuning bij het vinden, toelichten en verduidelijken van de beschikbare documentatie. Dit omvatte ook het doorgeven van vragen, knelpunten en technische input van referentieorganisaties aan de ontwikkelaars.
- Het ontwikkelteam van KOOP richtte zich op de technische werking van de Woo-harvester en haar verschillende componenten. Ze beantwoordden technisch georiënteerde vragen en gaven terugkoppeling van bevindingen of oplossingen voor knelpunten aan het implementatieteam.
- Er vonden tussentijdse aanpassingen plaats binnen de softwareketen om acute technische uitdagingen aan te pakken en de implementatie soepel te laten verlopen. Deze aanpassingen zijn opgenomen in het bevindingenlogboek in bijlage C, kolom 'aangepast door KOOP'.

Ondersteuning ten aanzien van communicatie en kennisdeling

Gedurende de periode van september tot en met januari werden regelmatig terugkomsessies georganiseerd als onderdeel van het referentietraject. In deze sessies vond periodieke afstemming plaats met de deelnemers, waarbij de Implementatieadviseurs een leidende rol hadden als voorzitter (voor agendavorming) en notulist (voor het bijhouden van het voortgangs- en bevindingenlogboek). Elke terugkomsessie werd ondersteund door een agenda, waarin de voortgang per deelnemer werd besproken. Hierbij werden het tijdpad, de planning, openstaande bevindingen en voortgang behandeld. De agenda en presentatiesheets werden na elke sessie gedeeld met de deelnemers om transparantie en betrokkenheid te waarborgen. Naast de reguliere sessies werden facultatieve technische en metadata vragenuurtjes georganiseerd op verzoek van de deelnemers. Deze sessies, gebaseerd op het vraag-antwoord-principe, boden ruimte voor verdieping en werden ingevuld met de benodigde inhoudelijke kennis vanuit KOOP, op afroep beschikbaar gesteld door de Implementatieadviseurs.

Deze gestructureerde aanpak met regelmatige terugkomsessies, agenda's, documentatie delen en facultatieve vragenuurtjes bood een effectieve manier om de voortgang van het referentietraject te bewaken, knelpunten op te lossen en deelnemers te ondersteunen bij technische en metadata-gerelateerde vragen.

2.4 Gegevensverzameling en analyse voor eindrapport

Eind december is aan de deelnemende referentieorganisaties een vragenlijst voorgelegd om inzicht te krijgen in de behaalde resultaten en leerpunten van dit traject. De complete vragenlijst is opgenomen in bijlage A. Kortweg is per deelnemende referentieorganisatie gevraagd naar:

1. Een korte casusbeschrijving bij aanvang van referentietraject;
2. Een samenvatting van het verloop van het traject, de ondernomen processtappen om op technische implementatie over te kunnen gaan;
3. De indruk van de vindbaarheid van de documenten in relatie tot de inspanning die is geleverd ten aanzien van de technische realisatie en op het opnemen van metadata;
4. Algemene leerpunten ten aanzien van de inrichting van de geleverde voorzieningen en producten. Zowel voor KOOP als voor andere bestuursorganen ten behoeve van livegang.

Van alle acht referentieorganisaties heeft KOOP een beantwoording ontvangen. Belangrijk om te melden is dat de feedback is opgehaald bij de implementatie betrokken informatieanalisten, projectleiders en ontwikkelaars. Vanuit dit perspectief heeft de beantwoording van de vragenlijst plaatsgevonden.

De complete ontvangen beantwoording van de vragenlijst is opgenomen in bijlage B. Dit leverde waardevolle gegevens op in de vorm van bevindingen, waarnemingen, meningen en feedback. Door middel van kwalitatieve analyse is deze input gebruikt als leidraad voor een samenvatting en beantwoording van de vraagstelling van het eindrapport. In de samenvatting is gekozen om gedeelde opvattingen van deelnemers te groeperen en deze als belangrijkste elementen te gebruiken bij de beantwoording van de vraagstelling.

In februari is een conceptversie van het eindrapport voorgelegd aan opdrachtgever BZK en de deelnemende referentieorganisaties. Ook hieruit is waardevolle feedback verzameld. Alle relevante opmerkingen en suggesties zijn meegenomen in de uiteindelijke versie van dit rapport. We zijn ervan overtuigd dat bovenstaande methode heeft geholpen om een gebalanceerd en praktijkgericht inzicht te geven in de beantwoording van de vraagstelling van het eindrapport.

2.5 Vraagstelling van eindrapport

Om invulling te kunnen geven aan de primaire en secundaire doelstellingen als verwoord in paragraaf 1.2 heeft KOOP samen met opdrachtgever BZK, programma PLOOI, een drietal onderzoeksvragen opgesteld.

1. In hoeverre is de zoekfunctie technisch geschikt?
2. Welke aanpassingen adviseert KOOP van de handleiding en welke mate van ondersteuning was er nodig?
3. Wat zijn algemene leerpunten t.a.v. de inrichting van de geleverde voorzieningen en producten?

KOOP levert bouwstenen (in de vorm van samenvatting, bevindingen en opvattingen) zodat opdrachtgever conclusies kan trekken en kan zorgen voor volgende besluitvorming.

Om tot beantwoording van bovenstaande vraagstelling te komen heeft KOOP de referentieorganisaties vier hoofdvragen bestaande uit verschillende deelvragen voorgelegd. Deze vragenlijst is opgenomen als bijlage A.

3 Samenvatting beantwoording referentieorganisaties

Voor de beantwoording van de vraagstellingen is onderbouwing gebruikt uit de beantwoording van de vragenlijsten.

3.1 Beantwoording vraagstelling 1: technische geschiktheid van zoekfunctionaliteit

3.1.1 Implementeren XML-sitemaps-standaard

Als eindresultaat is meetbaar vast te stellen dat na implementatie van de XML-sitemaps alle 8 referentieorganisaties documenten aan de Woo-harvester hebben aangeboden met publicatie als resultaat. Uit de interviews met de referentieorganisaties blijkt dat met een minimale inspanning een technische XML-sitemaps implementatie mogelijk is. Rijkswaterstaat, de Politie en de gemeenten Almere, Open Webconcept en Wassenaar hebben hierover expliciet positieve ervaringen gedeeld. Het gegeven dat XML-sitemaps een bekende standaard is draagt bij aan de minimale inspanning. Echter wordt ook aangegeven dat zij de mate van complexiteit en benodigde inspanning toeneemt naar mate metadata aan de XML-sitemaps toegevoegd worden. Daarbij moet

wel een relatie worden gelegd met de wijze van gebruik van metadata binnen de eigen informatiehuishouding.

Het ontsluiten van documenten naar de Woo-harvester is volgens de Politie en Open VWS een ongebruikelijke toepassing van deze standaard. Omdat Google webpagina's prefereert, aldus Open VWS. KOOP geeft aan dat de sitemaps standaard geen restricties kent in waarnaar wordt verwezen: dit kan zowel een informatiepagina als een document zijn. Hierbij sluit het gebruik van de sitemaps voor de WOO-harvester de indexatie van webpagina's door zoekmachines zoals Google niet uit.

Meerdere organisaties hebben bij implementatie maatwerk aanpassingen moeten doen, bijvoorbeeld het direct linken naar een document in plaats van een informatiepagina. Ervaring laat ook zien dat verschil van interpretatie van documentatie in sommige gevallen heeft geleid tot meerwerk in bijvoorbeeld de inrichting van de robots.txt, de schrijfwijze van URLs en de correcte opname van metadata in de XML-sitemaps. Organisaties geven ook aan voor dit referentietraject handmatig de sitemaps te hebben gevuld waar in een toekomstige situatie de XML-sitemap geautomatiseerd wordt samengesteld uit de gepubliceerde documenten. Als zorgpunt is de beperking van XML-sitemaps vanwege een maximum aantal toe te voegen documenten (50MB of 50.000 records per sitemap) benoemd.

3.1.2 Cross-Domain verwijzingen

Cross-domain verwijzingen zijn in de XML-sitemaps opgenomen URL's die verwijzen naar locaties van documenten die buiten het internetdomein staan dan dat van de sitemaps zelf. Om beveiligingsredenen, in navolging van de XML-sitemaps-standaard, staat de Woo-harvester de mogelijkheden om cross-domain verwijzingen in de XML-sitemaps op te nemen niet toe. Drie referentieorganisaties hebben cross-domain verwijzingen wel in de sitemaps opgenomen en dit sluit volgens de beantwoording van de referentieorganisaties aan bij de praktijk. Zo kan het alleen al zo zijn dat één gemeente meerdere zaaksystemen of SaaS-oplossingen (Software as a Service) hanteert waar documenten en metadata in kunnen zitten die voor ontsluiting naar de Woo-zoekfunctionaliteit relevant zijn. Ook werd geconcludeerd dat een Woo-harvester die op een eigen domein leeft daarmee niet de data bij de bron kan laten staan, maar deze moet synchroniseren/kopiëren om het document binnen het domein van de index beschikbaar te maken. Dit is correct, voor indexering worden het document en metadata geharvest maar na indexering weer verwijderd. In technische zin is tijdens het referentietraject het wel mogelijk gebleken om deze documenten te harvesten en te tonen op de acceptatie-omgeving van het zoekportaal.

3.1.3 Performance, inrichting en betrouwbaarheid acceptatieomgeving

Om de functionele/technische werking van de Woo-zoekfunctionaliteit te kunnen testen heeft KOOP, mede op verzoek van de referentieorganisaties, de acceptatie-omgeving van open.overheid.nl aangepast en beschikbaar gesteld. Deze acceptatie-omgeving heeft een gedeeld karakter (deze omgeving is ook voor andere toepassingen in gebruik). Voor dit referentietraject is het niet de intentie geweest om performance te testen. Gelet op de beantwoording van de referentieorganisaties had dit door KOOP beter toegelicht moeten worden. Dit resulteerde er in dat het grote aantal (50.000), in een relatief kort tijdsbestek, aangeboden documenten door Rijkswaterstaat druk zetten op de performancedruk op de acceptatie-omgeving. Het scannen op virussen en indexeren in het verwerkingsproces leverde hierdoor performance problemen op die resulteerde in een tijdelijke stop van aanleveringen van andere referentieorganisaties. Dusdanig dat ook aanleveringen van andere deelnemers, van welk formaat dan ook, hier hinder van hebben ondervonden. Deze situatie heeft er toe geleid dat deelnemers zorgen hebben geuit over de betrouwbaarheid van de productie-omgeving.

Provincie Overijssel, Politie en Rijkswaterstaat geven in de beantwoording en een afstemmingsoverleg (8 februari) ten behoeve van dit document aan om ook naast de livegang naar productie beschikking te hebben over een acceptatie-omgeving. Een omgeving die productie-like is en meer afgeschermd zodat bestuursorganen en/of hun leveranciers de mogelijkheid hebben om in het kader van livegang zaken te testen zonder dat het direct op een productie-omgeving terecht kan komen. Dit helpt ook om het zelf implementerend vermogen van bestuursorganen te stimuleren aldus Rijkswaterstaat. De Politie geeft aan dat een acceptatie-omgeving die gewenst productie-like is dynamisch kan schalen in resources op basis van de toenemende of afnemende vraag.

3.1.4 Metadata

De deelnemers uit de scenario's die gebruik maken van metadata (minimaal/maximaal en combinatie scenario) kunnen er tot zekere hoogte mee aan de slag. De deelnemers van het maximale en het combinatie scenario weten de minimale set van TOOI metadata goed te vullen en kunnen nog een aantal andere TOOI velden ook gebruiken maar een verdere mapping van de eigen gewenste velden op TOOI is niet mogelijk. Dit wordt dan opgelost met naam-waarde paren. Echter zorgen de naam-waarde paren niet voor een dergelijk betekenisvol zoekresultaat als bij TOOI metadata. Zo is het niet mogelijk om te filteren op naam/waarde paren metadata en minder mogelijk om een weging op de waarde te doen. Zo geeft de Politie de behoefte aan dat je op het zoekportaal als eindgebruiker zou moeten kunnen filteren op een naam/waarde paar om de meerwaarde te verhogen.

Op enkel het gebruik van naam-waarde paren zijn op een aantal aspecten ook gevolgen als het gaat om betekenisvolle verwerking op het portaal. Dit is gebleken gedurende het traject. Bij het niet toepassen van de naamgevingsconventie op basis van informatie categorieën in robots.txt en het ontbreken van TOOI-metadata wordt op het portaal het label informatiecategorie niet ingevuld en bestempeld als onbekend. Een zelfde soort situatie doet zich voor bij het label documenttitel. Indien hier geen TOOI-metadata voor is opgenomen en de titel ook niet kan worden afgeleid uit de URL.

Er wordt in ieder geval aangegeven dat metadata een belangrijk onderdeel moet gaan zijn voor het zoeken en vinden van documenten op een centraal zoekportaal maar ook dat het veel inspanning vraagt om het daadwerkelijk te organiseren en om het vervolgens op te nemen in de sitemaps. Dit zorgt voor nu dan ook nog voor enige terughoudendheid in het opnemen er van omdat de meerwaarde (nog) niet inzichtelijk is. Daarbij is de mogelijkheid om samenhang te kunnen creëren tussen documenten uit het oogpunt van dossierwerking een veel gehoorde vraag, hier wordt meer op in gegaan in paragraaf 3.3.2.

Overigens geeft Gemeente Almere aan dat zij hun positie in het nul-scenario comfortabel vinden. De implementatie van enkel XML-sitemaps zonder opname van metadata vraagt om weinig inspanning en dat maakt een aansluiting op de zoekfunctionaliteit laagdrempelig maar de aangeleverde documenten zijn in ieder geval, waar mogelijk, door middel van indexatie op inhoud alvast vindbaar/doorzoekbaar. Tevens lijkt het een goed vertrekpunt om vervolgens stap voor stap aan de slag te gaan met de behoefte in informatievindbaarheid en de daarop gewenste doorontwikkelingen. Echter heeft Rijkswaterstaat in de eerste aanleveringen in dit traject geen metadata opgenomen (nul-scenario) in de sitemaps en beoordeeld op basis daarvan dat vindbaarheid tegenvalt op basis van indexatie. Daarbij opmerkend dat dit waarschijnlijk komt omdat veel PDF documenten van Rijkswaterstaat geheel bestaan uit TIFF-afbeeldingen en daarmee niet goed te indexereren.

3.1.5 Onvoldoende systeemfeedback

Rijkswaterstaat, de Politie, Provincie Zeeland en Overijssel schetsen de behoefte om te kunnen controleren of dat de verwerking en publicatie van documenten na harvesting correct is verlopen. Vooral om feedback te krijgen over eventuele foutsituaties. Het systeem wordt nu ervaren als 'eenrichtingsverkeer'. Momenteel zijn geautomatiseerde foutresponses niet ingericht. Als suggesties worden een validator en een dashboard aangedragen. Idealiter krijgt een bestuursorgaan de mogelijkheid om op verzoek, via een knop, op een nog nader te bepalen plek, de harvester langs te laten komen. Hiermee heeft het bestuursorgaan de mogelijkheid om sneller te anticiperen op fouten of ad hoc situaties en te zorgen voor een accuraat aanbod op aangeboden documenten.

3.2 Beantwoording vraagstelling 2: Welke aanpassingen adviseert KOOP van de handleiding en welke mate van ondersteuning was er nodig?

3.2.1 Aanscherping en verduidelijking van de handleiding

Gedurende het traject is gebleken dat aanscherping van de handleiding benodigd is. Dit blijkt uit een aantal voorkomende fouten zoals het ontbreken van een bestandsextensie in URL's en verwijdering van documenten uit XML-sitemaps, en dat een aantal acties vanuit meerdere deelnemers verkeerd werden uitgevoerd door misinterpretatie of niet duidelijk genoeg zijn aangegeven. Deze verbeterpunten aan de handleiding zijn, naast de beantwoording van de referentiedeelnemers op de vragenlijst, separaat door KOOP geregistreerd in het bevindingenlogboek in bijlage C van dit document. Voor KOOP is het een doelstelling dat alle punten die hierin zijn opgenomen, die de handleiding raken, worden verbeterd of aangescherpt. Enkele verbeteringen zijn in versie 0.92 van de handleiding tijdens het referentietraject al verwerkt.

Daarnaast is de behoefte dat de handleiding wordt voorzien van toelichting over de voor- en nadelen over welke keuzes er kunnen gemaakt. Provincie Overijssel wilt hier nog een stap verder in gaan en geeft aan graag te willen weten wat de (nadelige) gevolgen zijn wanneer je afwijkt van de specificaties. En specifiek is door de Politie de wens benadrukt om in één keer de gehele handleiding te kunnen doorzoeken. Dit is met de huidige opzet op standaarden.overheid.nl niet het geval.

3.2.2 Geleverde feedback en ondersteuning vanuit KOOP

Medewerkers van KOOP hebben direct gecorrespondeerd met de deelnemers voor feedback en ondersteuning. Naast beantwoording van vragen over onduidelijkheden heeft KOOP bij iedere aanlevering eerst een menselijke analyse uitgevoerd op de XML-sitemaps voor deze werden ingeladen in de Woo-harvester. Daarnaast heeft KOOP per e-mail teruggegeven welke eventuele oneffenheden er waren ten tijde van het inladen van de sitemaps of bij uiteindelijke publicatie. De deelnemers hebben aangegeven dat deze manier van communicatie voor dit referentietraject snel en prettig heeft gewerkt.

De individuele mate van ondersteuning vanuit KOOP-medewerkers bij implementatie heeft een relatie met de geautomatiseerde systeemfeedback. Naarmate daarop doorontwikkeling plaatsvindt kunnen veel vragen ten aanzien van aanleveringen of foutresponses ondervangen worden. Dit is met betrekking tot een landelijke in productie name van de Woo-zoekfunctionaliteit gewenst. Tijdens het referentietraject werd dit zoveel mogelijk verzorgd door KOOP-medewerkers via korte telefonische of e-mailberichten. Echter zonder deze inspanning is daar automatisch momenteel niets in voorzien. Een geautomatiseerd feedbackmechanisme zou bijvoorbeeld iets kunnen zeggen over het aantal gepubliceerde documenten en of er sprake is van fouten in de verwerking.

3.3 Beantwoording vraagstelling 3: Wat zijn algemene leerpunten t.a.v. de inrichting van de geleverde voorzieningen en producten?

3.3.1 Leerpunten en feedback ten aanzien van ondersteuning

De mate van betrokkenheid en persoonlijke ondersteuning vanuit KOOP bij de implementatie tijdens dit referentietraject wordt door meerdere deelnemers gewaardeerd. Organisaties onderschrijven de haalbaarheid van de door KOOP gewenste zelfstandige implementatie (self-service) mits de geleverde adviezen te verduidelijking van de specificaties zijn verwerkt en verbeteringen in de mate van systeemfeedback zijn gerealiseerd. Geadviseerd wordt juridische kennis aan het implementatieteam toe te voegen voor inhoudelijke beantwoording van Woo-gerelateerde vragen en meer inzicht in de governance rondom software en processen te verstrekken in de communicatie.

3.3.2 Vindbaarheid en doorontwikkeling zoekportaal

Vindbaarheid lijkt een gemeenschappelijke zorg te zijn. Er zijn opmerkingen gemaakt over beperkte vindbaarheid van documenten, mogelijk als gevolg van het ontbreken van metadata, en een gebrek aan samenhang in de documenten op open.overheid.nl. Naast een aantal relatief laagdrempelige aanpassingen (zoals meer filtering op metadata, highlighten van zoektermen in zoekresultaten, specificeren van tijdsperiode (creatie en wijziging)) komen er in de beantwoording van de vragen een aantal grotere aandachtspunten naar voren: zorg voor standaardisatie in een aantal metadatavelden ten behoeve van de zoekfunctionaliteit, omarm naast de TOOI standaard ook andere metadata standaarden. Maar ga bovenal in gesprek met de eindgebruiker van het zoekportaal. Provincie Overijssel voegt daar aan toe dat het van belang is dat je elke soort eindgebruiker ondersteunt op het zoekportaal. Want niet iedereen kan met zoektermen omgaan en andere mensen vinden google-achtig zoeken juist zeer prettig.

Wensen en leerpunten ten aanzien van verbetering zoekportaal:

Op het gebied van mogelijke doorontwikkeling van het zoekportaal zijn door de referentieorganisatie veel leerpunten aangegeven. Overigens is KOOP ook van mening dat het zoekportaal doorontwikkeling behoeft. Vanwege de grote hoeveelheid en diversiteit is de keuze gemaakt om deze in een opsomming zonder hiërarchie weer te geven.

- Het moet mogelijk zijn om te filteren op informatiecategorie;
- Weging van zoekresultaten is nodig;
- De documenten zijn niet optimaal vindbaar omdat het zoekalgoritme niet is geoptimaliseerd;
- In de gehele levenscyclus van het dossier(stuk) is het gewenst om een permanente link (permalink) te gebruiken die derhalve niet meer wijzigt, ook wanneer het betreffende informatieobject waarnaar gelinkt wordt, vernietigd wordt door de bronhouder of door de bronhouder wordt overgebracht naar het e-Depot;
- Maak de waarde van de metadata door middel van uitgebreide filtermogelijkheden zichtbaar in de wijze waarop gevonden kan worden;
- Door intern 'lakproces' zijn documenten minder digitaal toegankelijk geworden en is indexing van documenten beperkt uitgevoerd. Daarom beperkte vindbaarheid via het zoekportaal;
- Toon in de zoekresultaten de tekst gehighlight wordt waar naar gezocht is, met de woorden die daaromheen staan voor context;
- De vindbaarheid van de Woo-index zelf, vanaf overheid.nl, kan beter. Voor de gebruiker kan ook het verschil tussen Overheid.nl | Overheidsdocumenten en Woo-index (overheid.nl) onduidelijk zijn;
- Betrek mede overheden bij de doorontwikkeling van het zoekportaal een maak gebruik van best-practises in overheidsland;
- Speel in op de behoefte van inwoners/journalisten in de zoektocht naar informatie maar vergeet daarbij ook de informatiepositie van leveranciers/specialisten niet die een specifieke behoefte hebben aan technisch inzicht in details;
- Probeer te allen tijde de waarde 'onbekend' te voorkomen. Zorg voor een nette oplossing mochten waarden van vaste kenmerken, om wat voor reden dan ook, op het portaal niet kunnen worden ingevuld.

3.3.3 Metadata leerpunten

Dossier/zaakgericht werken onvoldoende ondersteund door aanlevering op documentniveau

Een algemeen gedeeld beeld is dat de referentieorganisaties de behoefte hebben om samenhang te creëren/relaties te leggen tussen documenten binnen een dossier of zaak. De opvatting is dat de zoekfunctionaliteit van de Woo-index is ingericht op publicatie van individuele documenten en de deelnemers geven vrijwel allemaal aan dat er binnen hun organisatie dossier en/of zaakgericht gewerkt wordt en kijken ook door deze bril naar publiceren. Metadata is binnen de informatiehuishouding niet altijd op documentniveau vastgelegd en wordt een dossier beschouwd als een publicatie. Het opnemen van metadata op documentniveau in XML-sitemaps is wel een vereiste vanuit de huidige specificaties. Een uitdaging voor de referentieorganisaties zit in het overerven/de-publiceren van metadata van dossier/zaakniveau naar documentniveau. Aandachtspunt voor nader onderzoek is hoe er om moet worden gegaan met het aanbrenge van een relatie met documenten die al reeds ergens anders openbaar staan. Ook bij de presentatie en

vindbaarheid op een zoekportaal wordt het kunnen tonen van deze samenhang voor de eindgebruiker als cruciaal ervaren.

De mogelijkheden die binnen de TOOI-metadata-standaard voor het aanbrengen van documentrelaties worden geboden (<hasPart> en <isPartOf><aggregatiekenmerk>) worden in onvoldoende mate in de beschikbare documentatie gevonden of benut. Dit heeft mogelijk te maken omdat hier geen directe toelichting op wordt gegeven in de specificaties. Het is van belang om deze mogelijkheden beter aan het licht te brengen in de handleiding van de zoekfunctionaliteit. Belangrijk is ook om daarbij aan te geven hoe het zich manifesteert met betrekking tot vindbaarheid en presentatie in de zoekfunctionaliteit.

Geschiktheid van geboden manieren van metadata aanleveren t.o.v. eigen huishouding

Binnen de verschillende referentieorganisaties worden er verschillende informatiemodellen, formats voor het opslaan van metadata gebruikt. Genoemde voorbeelden zijn de toepassing van RGBZ, MDTO (NEN 2082/2084) en TOOI. Een belangrijke voorwaarde voor het meegeven van metadata aan de Woo-zoekfunctionaliteit is dat deze conform deze verschillende informatiemodellen, formats in de bron op orde is. Het vergt van de referentieorganisaties een inspanning om tot een mapping van de eigen informatiemodellen, formats te komen naar het in de specificaties aanbevolen format van TOOI. Dit is ook terug te zien in de uren opgave van de deelnemers. Er wordt gewezen op een spanningsveld tussen 'aanbevolen, verplichte en optionele' metadata en de keuze die referentieorganisaties daarin zelf moeten maken. Breed aanbevolen wordt om tot één standaard uitgangspunt (of mapping) te komen tussen RGBZ, MDTO en TOOI waarbij deze door de Woo-zoekfunctionaliteit wordt ondersteund.

Vragen over TOOI-metadata inhoudelijk

KOOP heeft tijdens dit traject diverse vragen gekregen over de opzet- en waarden van metadata velden in TOOI. Gelet op de aard van de vragen en benodigde ondersteuning is vast te stellen dat in onvoldoende mate de beschikbare TOOI-documentatie vanuit de handleiding wordt geraadpleegd en gevonden. Daarbij moet wel worden gesteld dat veel vragen in verband te brengen zijn met de generieke wens tot standaardisatie op het gebied van metadata. In de beantwoording is door Open VWS de expliciete wens geuit voor een meer leesbare omschrijving van de TOOI-waarden. Veelvoorkomende vragen betroffen:

- Schrijfwijze van de informatiecategorieën (label voor groep);
- Hanteren van Zulu-tijdsnotatie;
- Metadata veld 'publisher' versus 'verantwoordelijke';
- Identifier van organisatie ontbreekt;
- Top themawaardenlijst wordt niet herkend;
- Toelichting benodigd ten aanzien van metadata velden documenttype, officieële titel en documenthandeling.

Bovenstaande vragen zijn door KOOP als bevindingen vastgelegd in het 'Bevindingenlogboek' dat is opgenomen in bijlage C.

3.3.4 De mogelijkheid tot publiceren van overige publicaties

Door het overgrote deel (de Politie, Open Webconcept, Wassenaar, Overijssel en Rijkswaterstaat) van de referentieorganisaties is de wens geuit om publicaties beschikbaar te kunnen stellen aan de Woo-zoekfunctionaliteit die buiten de 17 reeds gedefinieerde informatie categorieën vallen. 'Dat versterkt de positie van het centrale zoekportaal'. Er is een behoefte aan besluitvorming en opdracht tot uitbreiding van de technische mogelijkheden in de Woo-zoekfunctionaliteit om meer informatie te publiceren en beschikbaar te stellen. Meest in het oog springend zijn het ontsluiten van "extra" dossiers en het vindbaar maken van, documenten onder Woo art 3.1 vallende 'inspanningsverplichting'. Ook komt naar voren dat de bestaande Woo-publicatieplatforms van referentieorganisaties meer documenten ontsluiten dan binnen de bestaande structuur in de XML-sitemaps kunnen worden opgenomen. Specifiek worden voorbeelden genoemd als: nieuwsberichten, vacatures, persberichten, en mogelijk andere soorten documenten die momenteel niet binnen de huidige categorieën van de Woo vallen.

3.3.5 Keuze voor oplossingsrichting

De Politie, Provincie Zeeland en Open Webconcept hebben een voorkeur voor gegevensuitwisseling via een API (Application Programming Interface) in de beantwoording opgenomen. Zorgpunt is dat de huidige oplossingsrichting vooral een inspanning vergt van aanleverende overheidspartijen. Daarnaast wordt door Provincie Zeeland de directheid van de werking van een API onderschreven waardoor risico op actualiteitsissues kunnen worden vermeden. Open Webconcept is van mening dat niet door moet worden gegaan met de ontwikkeling van de Woo-harvester en in plaats daarvan organisaties te vragen hun data via API's te ontsluiten en hun indexen onderling te standaardiseren en aan te bieden via het federatief datastelsel. En geven daarbij aan dat hier mee kan worden voorkomen dat organisaties extra moeten investeren in de implementatie van de XML-sitemaps-standaard en oprichting van publicatieplatforms. Open Webconcept heeft mondeling tijdens een afstemmingsoverleg ten behoeve van dit rapport de roep gedaan naar een 'online loket' om kleinere organisaties hiermee van dienst te kunnen zijn.

3.3.6 Leerpunten ten aanzien van vertreksituatie

Bij de referentieorganisaties is te zien dat zij gebruik maken van verschillende bronapplicaties en systemen om hun Woo-data te beheren en te publiceren. In domein- of taakgebiedspecifieke applicaties vindt binnen de organisaties de uitvoering van bedrijfsprocessen plaats. Vervolgens worden de binnen deze processen ontstane documenten en metadata opgeslagen in een document management systeem (DMS) of zaakstelsel. Vanuit deze back-end-applicaties vindt ontkoppeling van data plaats naar een publicatieplatform zoals een content managementsysteem (CMS) of content publicatiesysteem (CP). Toegang en uitwisseling van documenten en metadata vanaf het publicatieplatform naar de Woo-harvester wordt voorzien door middel van implementatie van de XML-sitemaps-standaard.

- Alle referentieorganisaties hebben de XML-sitemaps op een publicatieplatform (zoals content managementsysteem of content publicatiesysteem) geïmplementeerd;
- Voor het implementatietraject hebben alle referentieorganisaties een selectie van te publiceren documenten en metadata beschikbaar gemaakt. Drie referentieorganisaties hebben een extra inspanning geleverd door handmatig documenten (anonimiseren) en metadata publicatiewaardig te maken;
- De documenten die op het publicatieplatform staan moeten openbaar toegankelijk zijn voor de Woo-harvester om deze te kunnen benaderen;
- De wijze waarop de robots.txt, sitemapindexbestanden en sitemaps worden gegenereerd loopt echter uiteen tussen de verschillende referentieorganisaties. Van geautomatiseerd tot handmatig;
- Ook is er verschil of de sitemaps worden gevuld met verwijzingen naar documenten en metadata. Handmatig of geautomatiseerd.

Hieronder een inzicht per deelnemer van het aantal uren wat zij hebben besteed met daarbij in ogenschouw het scenario waaraan zij hebben deelgenomen. Voor alle organisaties wordt inzet gevergd voor projectmanagement en schrijven code. Bij de organisaties minimaal, maximaal en daar de combinatie van wordt specifiek uren inzet genoemd ten behoeve van metadata zoals mapping en/of aanpassing.

Deelnemer	Scenario	Analyse handleiding + schrijven code uren sitemaps	Mapping uren metadata
Politie	Combinatie scenario (TOOI + Naam-waarde paren)	110	40
Zeeland	Combinatie scenario (TOOI + Naam-waarde paren)	56	28

Open Webconcept	Maximaal scenario (TOOI)	40	16
Open VWS	Maximaal scenario (TOOI)	56	40
Overijssel	Minimaal scenario (naam-waarde paren)	8	1
Wassenaar	Nul scenario (geen metadata)	28	2
Rijkswaterstaat	Nul scenario (geen metadata)	200 uren in totaal besteed.	
Almere	Nul scenario (geen metadata)	27	0

Tabel 3: inzicht in urenbesteding per metadatascenario.

Geel gearceerd: KOOP constateert bij deelnemers die metadata aanleveren een opvallend relatief hogere urenbesteding bij 'analyse handleiding + schrijven code' ten opzichte van deelnemers die geen metadata aanleveren. Mogelijke verklaring dat deze organisaties meer analyse doen op de handleiding/ TOOI en ook meer inspanning moeten leveren voor inrichting van sitemaps met metadata.

Lichtgroen gearceerd: KOOP constateert een verklaarbare hogere urenbesteding bij deelnemers die metadata aanleveren.

Onderstaande tabel geeft (geconstateerd vanuit KOOP) de effecten op de vindbaarheid van de verschillende scenario's weer.

Scenario	Effect op vindbaarheid
Null scenario Geen metadata in de sitemaps	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De vindbaarheid is enkel gebaseerd op indexatie op de inhoud van het document. Dit is niet altijd mogelijk. ▪ Geen filtering mogelijk. ▪ KOOP: Informatie categorie blijft onbekend bij documentdetails bij gebruik generieke naamgevingsconventie.

<p>Minimaal scenario Naam/waarde paren</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De vindbaarheid is enkel gebaseerd op indexatie op de inhoud van het document. Dit is niet altijd mogelijk. De vindbaarheid is wel mogelijk op basis van de indexatie van de waarde uit de aangeleverde naam/waarde-paren. Dit is altijd mogelijk. ▪ De waarden van naam-waarde paren zijn niet te filteren, alleen te indexeren. ▪ Documenttitel blijft onbekend documenttitel in de documentdetails op open.overheid.nl; <ul style="list-style-type: none"> ▪ Werkwijze KOOP is om de bestandsnaam te hanteren als documenttitel indien deze kan worden afgeleid van de URL of uit de bestandseigenschappen. Dit is niet altijd mogelijk. ▪ Informatiecategorie blijft onbekend bij documentdetails op open.overheid.nl bij gebruik generieke naamgevingsconventie. ▪ Geen mogelijkheid om meerdere informatiecategorieën toe te wijzen aan een document (ongeacht welke naamgevingsconventie)
<p>Maximaal scenario TOOI (minimale set)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De vindbaarheid is gebaseerd op indexatie van het document en aangeleverde metadata. Dit is altijd mogelijk. ▪ Filtering is mogelijk. ▪ Documenttitel is bekend op open.overheid.nl. ▪ Informatiecategorie is bekend op open.overheid.nl, is ook in te zetten om meerdere informatiecategorieën toe te wijzen aan één document (uitgaande van de generieke naamgevingsconventie)
<p>Combinatie scenario TOOI metadata aangevuld met naam/waarde (Deelnemers uit dit scenario kunnen de eigen metadata grotendeels mappen op TOOI. Echter niet volledig. Deze wordt aangevuld met aanlevering in de vorm van Naam/waarde-paren)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De vindbaarheid is gebaseerd op indexatie van het document en aangeleverde metadata. Dit is altijd mogelijk. • Filtering is mogelijk. • Documenttitel is bekend op open.overheid.nl. • Informatiecategorie is bekend op open.overheid.nl, is ook in te zetten om meerdere informatiecategorieën toe te wijzen aan één document (uitgaande van de generieke naamgevingsconventie)

Tabel 4: Relatie tussen metadatascenario en vindbaarheid

4 Beantwoording van de onderzoeksvragen

4.1 Beantwoording vraagstelling 1: In hoeverre is de zoekfunctie technisch geschikt?

Implementatie van XML-sitemaps resulteerde in succesvolle documentaanbiedingen aan de Woo-harvester door 8 referentieorganisaties. Hoewel positieve ervaringen zijn gedeeld zijn er ook kanttekeningen geplaatst bij de implementatie. De mogelijkheid van cross-domain verwijzingen en problemen met de acceptatie-omgeving zijn ook punten van aandacht. Referentieorganisaties benoemen verder zorgpunten bij de opname van metadata in de XML-sitemaps en pleiten voor meer systeemfeedback om de verwerking van documenten te controleren.

4.2 Beantwoording vraagstelling 2: Welke aanpassingen adviseert KOOP van de handleiding en welke mate van ondersteuning was er nodig?

Tijdens het traject zijn door KOOP aanpassingen aan de handleiding in versie 0.92 doorgevoerd, echter zijn er voldoende aanwijzingen voor verdere aanpassingen. Naast deze aanpassingen zijn er in het bevindingenlogboek suggesties tot verbetering opgenomen. De ondersteuning van KOOP-medewerkers werd als snel en effectief ervaren, maar er wordt aangedrongen op geautomatiseerde systeemfeedback voor een soepelere implementatie van de Woo-zoekfunctionaliteit op landelijk niveau.

4.3 Beantwoording vraagstelling 3: Wat zijn algemene leerpunten t.a.v. de inrichting van de geleverde voorzieningen en producten?

KOOP heeft veel leerpunten opgehaald met betrekking tot de implementatie van de Woo-zoekfunctionaliteit. Verbeteringen voor vindbaarheid, metadata, en doorontwikkeling van het zoekportaal worden uitgesproken, met specifieke wensen zoals filteren op informatiecategorie en optimalisatie van zoekalgoritmes. Er is ook aandacht voor dossier/zaakgericht werken, metadata-aanlevering, en vragen over TOOI-metadata. Verder wordt de behoefte geuit om documenten van buiten de gedefinieerde informatiecategorieën te publiceren, met enkele deelnemers die een voorkeur uiten voor gegevensuitwisseling via een API. Tenslotte heeft elke organisatie omschreven wat de vertreksituatie was en is in de vorm van een urenverantwoording in kaart gebracht wat de kosten waren. Ook is door elke organisatie gekeken naar de vindbaarheid van hun aangeleverde documenten (zie 3.3.2. voor de verbeteringsuggesties).

Het is gelukt een ureninschatting per deelnemer te ontvangen, echter was het met de input van deelnemers niet mogelijk om de relatie tussen de geleverde inspanningen en de baten te leggen. Er is inzicht in de kosten in de vorm van inspanning in uren. Deze staan gepresenteerd in tabel 3 onder paragraaf 3.3.6 Leerpunten ten aanzien van vertreksituatie. Om daarnaast toch nog enig inzicht te geven in de baten (vindbaarheid) per scenario, heeft KOOP hiervan een overzicht opgesteld, zie tabel op pagina 18. KOOP heeft dit overzicht opgesteld op basis van de opgedane inzichten tijdens de praktijkperiode van dit traject.

DE BIJLAGEN ZIJN OPGENOMEN IN EEN SEPARAAT DOCUMENT.

Bijlage A: Vraagstelling aan deelnemers

Bijlage B1: Beantwoording vragenlijst Open VWS

Versie na beantwoording vragen OG.

Bijlage B2: Beantwoording vragenlijst Politie / Politieacademie

Versie na beantwoording vragen OG. Namen gelakt in complete document.

Bijlage B3: Beantwoording vragenlijst Rijkswaterstaat

Versie na beantwoording vragen OG

Bijlage B4: Beantwoording vragenlijst Provincie Overijssel

Versie na beantwoording vragen OG

Bijlage B5: Beantwoording vragenlijst Provincie Zeeland

Versie na beantwoording vragen OG

Bijlage B6: Beantwoording vragenlijst Gemeente Almere

Versie na beantwoording vragen OG

Bijlage B7: Beantwoording vragenlijst Gemeente Wassenaar

Versie van voor beantwoording vragen OG, beantwoording nog niet ontvangen.

Bijlage B8: Beantwoording vragenlijst Open Webconcept

Versie van voor beantwoording vragen OG, beantwoording nog niet ontvangen.

Bijlage C: Bevindingenlogboek referentietraject Woon- harvester KOOP

Bijlage D: overzicht foutafhandeling